ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 5 ΙΟΥΝΙΟΥ 2026

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΚΕΙΜΕΝΑ

Atilius Rēgulus, cum Poenos in Africā funderet, ad senātum scripsit mercenarium suum discessisse et **ab eo** desertum esse rus; id senatui publice **curāri** placuit, quoniam Rēgulus aberat. Scipiōnis filiae ex aerario dotem accepērunt, quia nihil illis reliquerat pater. Aequum mehercule erat populum Rōmānum tribūtum Scipiōni conferre, cum a Carthagine **semper** tribūtum ipse exigeret.

……

Porcia, Bruti **uxor**, cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset, cultellum tonsorium quasi unguium resecandōrum causā poposcit eōque velut forte elapso se vulnerāvit. Clamōre deinde ancillārum in cubiculum vocātus Brutus ad eam obiurgandam vēnit, quod tonsōris praeripuisset officium. Cui secrēto Porcia «non est hoc» inquit «**temerarium** factum meum, sed certissimum indicium **amōris** mei erga te tale consilium molientem.

……

Α1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των αποσπασμάτων: **«Atilius Rēgulus … reliquerat pater»** και **«Porcia, Bruti uxor … praeripuisset officium».**

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Β1. Για καθεμία από τις προτάσεις της **Στήλης Α** να σημειώσετε το γράμμα της **Στήλης Β** που αντιστοιχεί στην ορθή απάντηση.

Στήλη Α	**Στήλη Β**
1. Πηγή έμπνευσης του Βεργιλίου αποτελεί ο	**α.** Ησίοδος. **β.** Αρχίλοχος. **γ.** Όμηρος.
2. Οι δύο πιο γνωστοί Ρωμαίοι κωμωδιογράφοι είναι οι	**α.** Πλαύτος και Τερέντιος. **β.** Πλαύτος και Τίβουλλος. **γ.** Πλίνιος και Τερέντιος.
3. Η περίοδος της «ρωμαϊκής ειρήνης» (*pax Romana*) αρχίζει με τον	**α.** Κικέρωνα. **β.** Οκταβιανό. **γ.** Μάρκο Αντώνιο.
4. Στην ιστορική μονογραφία διέπρεψε ο Ρωμαίος ιστορικός	**α**. Σαλλούστιος Κρίσπος. **β.** Έννιος. **γ.** Ιούλιος Καίσαρ.

5. Σύμφωνα με τον Βεργίλιο, την «αιώνια πόλη» ίδρυσε ο	**α**. Ίουλος. **β.** Ρωμύλος. **γ.** Αγχίσης.

Μονάδες 10

Β2. Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της **Στήλης Α** με τις ετυμολογικά συγγενείς λέξεις της ελληνικής της **Στήλης Β.** (Στη **Στήλη Β** δύο λέξεις περισσεύουν).

Στήλη Α	**Στήλη Β**
1. dotem	**α.** αναφορά
2. reliquerat	**β.** σειρήνα
3. conferre	**γ.** νυχοκόπτης
4. unguium	**δ.** επικριτικός
5. secrēto	**ε.** προδοσία
	στ. δόξα
	ζ. ελλιπής

Μονάδες 10

Γ1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις / συνεκφορές:

senātum : τη γενική πτώση, στον ίδιο αριθμό
rus : την αιτιατική πτώση, στον άλλο αριθμό
id : τη γενική πτώση, στο θηλυκό γένος, στον άλλο αριθμό
dotem : τη γενική πτώση, στον άλλο αριθμό
illis : την ονομαστική πτώση, στο ουδέτερο γένος, στον ίδιο αριθμό
Aequum : τους άλλους **δύο** βαθμούς του επιθέτου, στο ίδιο γένος, στον ίδιο αριθμό και στην ίδια πτώση
populum : την κλητική πτώση, στον ίδιο αριθμό
viri : τη γενική πτώση, στον άλλο αριθμό
cultellum tonsorium : την αφαιρετική πτώση, στον ίδιο αριθμό
ancillārum : τη δοτική πτώση, στον άλλο αριθμό
certissimum : τον θετικό βαθμό του επιρρήματος
tale consilium : την ονομαστική πτώση, στον άλλο αριθμό

Μονάδες 15

Γ2α. Να εντοπίσετε και να γράψετε τις **μετοχές** του δεύτερου κειμένου (μονάδες 3). Στη συνέχεια, για καθεμία από τις μετοχές να γράψετε το **απαρέμφατο ενεστώτα**, στην ίδια φωνή (μονάδες 3).

Μονάδες 6

Γ2β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

scripsit : τη γενική του γερουνδίου
discessisse : το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα, στην ίδια φωνή
aberat : τη μετοχή του ενεστώτα, στην ονομαστική ενικού, στο αρσενικό γένος
accepērunt : την αιτιατική στο σουπίνο
conferre : το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής του μέλλοντα, στην ίδια φωνή
exigeret : το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου, στην ίδια φωνή
interficiendo : το γ΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα, στην ενεργητική φωνή
vulnerāvit : το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού, στην ίδια φωνή
vēnit : το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελίκου

Μονάδες 9
Μονάδες 15

Δ1α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους:

ab eo: είναι ..... στο .....
curāri: είναι ..... στο .....
semper: είναι ..... στο .....
uxor: είναι ..... στο .....
temerarium: είναι ..... στο .....
amōris: είναι ..... στο .....

Μονάδες 12

Δ1β. **«cum Poenos in Africā funderet»**: Να αντικαταστήσετε τον προσδιορισμό του τόπου με τον κατάλληλο τύπο των λέξεων **Roma**, **Athenae**, **Carthago**, ώστε να δηλώνεται η ίδια επιρρηματική σχέση.

Μονάδες 3
Μονάδες 15

Δ2α. «**cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset**»: Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (μονάδα 1), να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1), τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της (μονάδες 2). Στη συνέχεια, να συμπτύξετε τη δευτερεύουσα πρόταση στην αντίστοιχη μετοχή (μονάδες 2).

Μονάδες 7

Δ2β. **«Brutus ad eam obiurgandam vēnit»**: Να δηλώσετε τον προσδιορισμό του σκοπού με:
α) τελική πρόταση (μονάδες 3)
β) σουπίνο (μονάδες 2)
γ) εμπρόθετη γενική του γερουνδίου (μονάδες 3)

Μονάδες 8
Μονάδες 15

<u>ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους / τις εξεταζόμενες)</u>

1. **Στο εξώφυλλο** να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. **Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω** να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. **Στην αρχή των απαντήσεών σας** να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση**. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: 10.00 π.μ.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
Fortuna bona!
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ